

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 50 fl.,
rândul cu litere garmond.

„Mamonul nedreptății“.

La sfântul evangelist Luca, capitlul 16, se află o asemănare despre nedreptatea unui ispravnic. Asemănarea aceasta duce pe mulți în rătăcire, și îi pune în o mirare din care nu se pot reculege.

Ni se spune adecă, cum un ispravnic nedrept a risipit averea stăpânului său, și când a fost tras la răspundere, a chemat la sine pe debitorii stăpânului și i-a pus pe deo alte scrisori despre datoriile lor, reducând sumele dela 100 la 50 ori la 80. Și se spune în evanghelie, că „a lăudat domnul pe ispravnicul nedreptății, că înțelepțește a făcut“. Iar Mântuitorul adaugă în fine cuvintele: „Si eu zic vouă, faceți-vă prietini din mamonul nedreptății, că dacă veți sărăci, să vă primească pe voi întru corturile cele de veci“.

Adecă, legați prietenie cu mamonul nedreptății! Acestea sunt cuvintele, cari duc în rătăcire pe cel ce cetește evanghelia, dar în cari totodată e depusă cheia pentru înțelegerea asemănării.

În capitlul 12 al evangheliei dela Luca găsim și o altă asemănare, despre omul cel bogat, care avusese o recoltă enorm de mare, care secerase atâta săcară, încât nu mai știa unde să o pună. Și în nebunia sa nu s'a gândit la deaproapele său, ci a zis întru sine: „Am bucate destule, pe multă vreme. Voi mânca și voi bea și se va veseli sufletul meu“. Dar Domnul i s'a arătat noaptea în vis și i-a spus: „Încă în noaptea aceasta îți voi cere sufletul. Tu vei muri, și ce se va alege din aceea ce ai?“ Iar evanghelia mai adaugă: „Așa o pățește cel ce și adună comoară pe pământ și nu e bogat întru Domnul“.

Urmează de aci, că pe două căi putem devenim avuți: în noi înșine, în corpul și sufletul nostru,

și în Dumnezeu, în adevărul divin. Unul vrea să ajungă la putere, la onoruri, la bunăstare, la mărire, și își folosește toate facultățile în favorul său. Și se poate, că nu face nimica rău; dar totuși răul zace în faptul, că nici bine nu face nimica. Pentru plăcerea proprie întrebuințează multă osteneală și mari opințiri, dar pentru vre-o operă divină nici degetul nu și-l mișcă. Omul se îmbogățește în sine însuși.

Altul iară nu se gândește viața întreagă decât numai la dreptatea lui Dumnezeu. Nu muncește decât numai ca se ajungă se triumfeze iubirea între oameni. Poatecă pentru sine nu are colț de casă unde să se adăpostească și nu are coaje de pâne ca se mănânce, dar casa lui Dumnezeu o știe împodobi frumos în inimile oamenilor și rodul imens de bun al evangheliei îl respiră din abundență asupra sufletelor oamenilor. Pentru sine e un cerșitor, și totuși e bogat în Domnul, fără întrerupere.

Cum vom ajunge se fim deci și noi înșine bogați? Noi toți suntem ispravnicii lui Dumnezeu. Domnul, stăpânul lumii, ne trimite în viață, ca în o moșie a sa, pe care noi avem să o chivernisim. Cui facem deci servicii? Propagăm noi adevărul, ori grijim numai de bunăstarea noastră proprie, atunci, când folosim aceea ce ne-a dat Dumnezeu, pentruca se sevărșim opera cerută de el? Când va veni vremea, ce socoteală vom da noi stăpânului?

Se întâmplă casuri în viață, că ne sguduim, și precum celui beat îi sare beția din cap, ne pierdem și noi la moment ori ce negură așezată pe sufletul nostru. Și atunci simțim necesitatea de a ne reculege, de a ne examina bine tot pasul făcut, de a ne da socoteală despre viața întreagă. Păcat numai, că durmim câte odată atât de greu, încât nu putem se fim deșteptați dintr'odată.

Alții iarăși dintre noi sunt acoperiți cu o pătură atât de groasă de muschiu, că nu se poate ajunge la carne vie, nu se poate străbate la sufletul viu omenesc. Păcat, că de cele mai de multeori ne gândim prea târziu la noi înșine. Faceți numai încercarea de a învăța scrisul și cetitul la etatea de 50—60 de ani. Aceea ce pentru copil e curată jucărie, — vă costă grea trudă. Creerii nu mai sunt aceiași. Au îmbătrânit. Și nici degetele nu mai sunt elastice, ci sunt înțepenite. În loc de litere veți face picioare de cal. Și precum corpul își perde cu anii sprintenia și elasticitatea, așa și perde și sufletul vioiciunea, sensibilitatea și impresionabilitatea. Cu cât e mai târzie, cu atâta e și mai grea înfrânarea de sine, întocmirea vieții după un metod cu totul nou. Pentrucă fierul răcit nu mai poate fi lucrat. De aceea zice și ispravnicul, gândinduse la socoteala ce are să o dea: „Ce să fac? Cu sapa nu știu lucra, iar să cerșesc îmi este rușine!“ A începe de nou viața, era pentru ispravnic prea târziu. Ii lipsiau facultățile. I se prăpădise întreaga bogăție sufletească, dată de Dumnezeu. Posibilitatea de a face și el ceva bine, nu o mai avea!

În om s'a adunat atâta răutate în cursul vieții, și e atât de mare povara nedreptății de tot soiul, încât se cere multă osteneală și opințire pentru a face loc și a străbate la binele cel curat. Ispravnicul din evanghelie nu avea putere să o facă aceasta. Puterile sale erau eshaustate. Recunoaște pe față, că cu sapa nu știe se lucre, iar a cerși milă, după risipa cea mare ce a făcut'o, și a se adresa în miseria sa acelora, cărora le-a întors spatele viața întreagă, îi este rușine. Ce se facă deci? Unde se caute scăpare? Unde se găsească un mic punct de mănecare, de care să se razime? Unde se afe un fir de paiu, de care să se țină? Finea asemănării ne dă

răspunsul. Ne arată pe ispravnicul nedreptății, ne arată calea extremă, ne întinde firul de paiu!

O parte din învățăturile evangheliei ne arată suprema pretensiune, care e: fiți desăvârșiți, precum desăvârșit este tatăl vostru din ceruri; ori apoi ne arată limitele peste cari nu ne este permis se trecem, stabilește punctul, în dosul căruia lumina se stânge și se începe întunecul. Se lămurim lucrul acesta, folosindune de un exemplu. Apostolul Pavel ne spune, să ne rugăm fără încetare, gândirea să ne fie îndreptată totdeauna spre rugăciune, și întreaga noastră viață se fie un serviciu adus dumnezeirii și dreptății ei de pe pământ. Aceasta e suprema pretensiune, ce se cere creștinului. Evreilor din vechime însă li se cerea altceva. Șase zile se lucrezi și se-ți faci toate lucrurile tale, iar ziua a șaptea e Sâmbăta Domnului Dumnezeului tău!.. Șase zile pentru tine și pentru Dumnezeu numai una! Aici s'a ajuns la limitele extreme. Dacă omul nu se ține nici de aceasta, e semnul, că nu vrea se fie legat de Dumnezeu nici prin un fir de paiu. O astfel de pretensiune minimală se cuprinde și în asemănarea cu mamonul. Ispravnicul a căzut în o astfel de mocirlă, că nu mai putea eși din ea. Dar și de aci el mai putea face ceva bine. El putea să admonizeze pe alții, ca să nu pășască pe calea umblată de el. Pentrucă la noi lucrul cel mai groaznic e, că dacă cineva cade în noroiul vieții, trage cu sine și pe alții.

Suprema datorință a unui învățatcel al lui Cristos e aceea, de a împlini însuși voința lui Dumnezeu, și de a îndruma și pe deaproapele să o facă aceasta. Iar dacă nu poate să fie conducător în privința aceasta, dacă îi lipsesc puterile de a face pe înaintemergătorul, formeze cel puțin un turn luminos pe seama celor ce rătăcesc prin întunec, fie foc luminos pe vârful dealului drep-

FOIȘOARĂ.

Din viața unei rose.

(Fine).

Tinărul plecă, iar eu am fost aleasă să fac parte, împreună cu alte surori, din buchetul, care întru adevăr eșise foarte splendid și frumos. Lisa, o fetiță mai mică, mă luă în mână și m'a dus în o casă foarte elegantă. Lisa apăsă soneria electrică, și o damă tinără, cu păr castaniu, apără în ușă și se minună foarte când văzu buchetul. Nu mai puțin și o altă damă mai bătrână, care se afla la ea.

— „Așa cred, că suntem tradate, — zise dama tinără. Am plecat în cel mai mare secret, și fără a scrie acasă un cuvânt că sosim, numai pentruca să surprindem pe Carol, și iată că el a aflat cum a aflat și ne trimite acest frumos buchet, ca să ne salute, înainte de a da el față cu noi“.

— „Nu-mi vine să cred, — răspuse dama mai bătrână, — ci mai de grabă mi-se pare, că în dosul lucrului stă ascunsă o mare blăstămăție. Să vezi numai. De aceea, a fost timpul suprem să venim acasă“.

— „Dar mamă, doară nu vei crede, că...“

— „Ba eu cred, că!“

— „Poate că servitoarea a avisat numai decât pe bărbatul meu, că am sosit!“

— „Despre aceasta ne vom convinge foarte ușor“, — zise bătrâna, dându-și aere de judecător de instrucție. Chemă servitoarea în salon și-i puse următoarea întrebare:

— „Ai avisat pe domnul despre sosirea noastră?“

— „Doamne ferește. Da de unde! Cum se stric eu întreaga surprindere?“

— „Noa vezi! Nu ți-am spus?“ zise bătrâna, cu față triumfătoare.

— „Atunci poatecă ne-a văzut cineva, când am venit dela gară, și întălnindu-se cu Carol, i-a spus că am sosit!“

— „Se va afla și aceasta. Deocamdată eu rămân pe lângă părerea mea, că buchetul n'a fost făcut pentru noi“.

Servitoarea fu dimisionată. A și fost timpul suprem, pentrucă abia și mai putea stăpâni răsul, fata dracului. Privea, când la doamna bătrână, când la buchet și acuși acuși se isbuonească din ea hohotul. A eșit și s'a pus afară pe răs.

Sonerie e pusă de nou în mișcare. Dama aleargă amândouă la ușă. Ușa se deschide și „Carol“ de o parte „Ema“ de altă parte, domnul și dama tinără își cad în grumaz. „Și dumneate, mamă soacră! Ce surprindere! Intr'adevăr, nu m'am așteptat să vă văd astăzi. Dar de ce ați întrerupt așa subit cura?“

Intrebarea rămase fără răspuns. În schimb îi puse lui Carol dama bătrână următoarea întrebare:

— „Intr'adevăr, n'ai știut nimica că vom sosi?“

— „Nici idee n'am avut?“

— „De loc, de loc?“

— „Dar absolut de loc! De unde se fi știut?“

— „Așa? Dar atunci pentru cine a fost pregătit buchetul acesta, pe care tocmai mai nainte îl aduseră pe adresa dumitale, domnule ginere?“

Domnul ginere rămase incremenit. I-a înghețat sângele în vine. Privea, când la tavan, când la padiment, dar pișicher cum era, iute s'a recules.

— „Ce? Buchetul e deja aici? zise el. Așa iute? Adecă de ce se mai neg, mamă soacră. Am fost informat, că ați sosit acasă și voiam să vă fac surprinderea!“

— „Vezi mamă, vezi? Ți-am spus eu!“ zise doamna tinără. Dama bătrână continuă însă cu interogatorul.

— „Cum ai aflat despre sosirea noastră? Cine ți-a spus?“

— „Cine mi-a spus? Un coleg de birou, care v'a văzut în trăsură. Emil! Emil cel gros. Tu-l cunoști Emo!“

— „Vezi mamă, vezi? Nu ți am spus? Un cunoscut ne-a văzut, s'a întâlnit apoi cu Carol și i-a spus“.

— „Da, firește, scumpa mea, — înțări bărbatul. Cum puteam eu să știu, decât numai pe calea aceasta, că voi mi-ați pregătit o surprindere, o plăcută surprindere!“ Și-și îmbrățișă domnul Carol nevasta și o sărută. Și nevasta era ferocită, că ea a avut dreptate, când și a luat bărbatului în apărare față de bănelile nemotivate ale mamei.

Sonerie se puse de nou în mișcare. Domnul Carol voi să iase iute afară să vadă cine e, dar doamna soacră îl dede la o parte și alergic ea în antișambră, unde se întâlni cu un hamal.

— „Sărut mâinile coconită!“

— „Ce vrei?“ îl întrebă dama bătrână.

— „Mă rog, un buchet am să duc de aici într'un loc!“

— „Unde ai se duci buchetul?“ întrebă de nou dama bătrână, silindu-se să întrebuințeze un ton cât se poate de afabil.

Domnul Carol asculta la ușă și i-se făcuseră perii măciocă în cap. Hamalul înțelese însă situația și o întoarce pe și-retenie:

— „Încă nu știu; mi-s'a spus, că aici am să primesc adresa și buchetul!“

Dama bătrână intră în salon, lăsând ușa deschisă, ca domnul Carol să stee față în față cu hamalul.

— „Ei, domnule ginere, dă-i adresa omului acestuia, ca se poată duce buche-

tății divine, pentruca dacă nu cu *fapta*, cel puțin cu *cuvântul*, cu călduroasa provocare spre bine, să desțepte conștiința oamenilor.

Dar se poate întâmpla, ca omului, întocmai ca ispravnicului din asemănare, să-i lipsească puterea, atât de a face el bine, cât și de a îndemna pe alții să facă bine. Ce e atunci? Un astfel de om mai e de folos în lumea, în casa lui Dumnezeu? Da, și el poate să mai fie de folos, așa ne răspunde asemănarea. Dacă nu poate să mărească binele, poate să micșoreze cel puțin răul. Poate să admonizeze pe alții, în urma amarei sale experiențe, ca să nu apuce pe calea care l-a făcut pe el să ajungă la un sfârșit atât de groaznic.

Intr'o povestire populară ni-se prezentă un sat, care a avut recoltă foarte bogată, pe când în jur recolta a fost compromisă și miseria și foametea era mare. Fericirii oameni mâncau pâine albă, își făceau bere din bucate și duceau o viață veselă. Un moșneag bătrân însă și foarte de omenie, cu numele Teodosie, căuta să-i lumineze, că nu e frumos, să bea ei bere și rachiu și să se îndoape cu mâncări bune, când ar trebui să fie cu milă și îndurare față de vecinii lor, căzuți în nefericire. Oamenii însă, mai ales flăcăii, s'au mâniat și iau spus: „Ce? Nu e frumos ce facem? Dar cum ai făcut tu când ai fost tinăr? Iți mai aduci aminte? A fost frumos ce ai făcut?”

— „Da, îmi aduc bine aminte fraților, le răspunde Teodosie. Am trăit rău și am făcut rău. Dar voi, să nu trăiți cum am trăit eu. Trăiți voi mai bine, pentruca aducându-și aminte oamenii de voi, să nu spună multe rele despre voi. Da, trăiți mai bine decât mine, pentruca pe voi să nu vă apese greutatea atâtor păcate față de Dumnezeu, ca pe mine. Căci sunt grele de purtat. Siliți-vă deci să fiți *mai buni*. Luați dela mine pildă, cât de rău e să trăești în mocirlă. Ți-se face greață de tine însuși. Incunjuțați deci din vreme răutatea. Câtă vreme mai e cu puțință și inima voastră nu e împietrită, imputinați-vă datoriile față de stăpânul vostru, aruncați sarcina de pe sufletul vostru la o parte, lucrați în voi înșiși, și căutați să vă scuturați de păcate și de slăbiciuni. Tu, de pildă, zise Teodosie către unul mai guraliv, ai în sarcina ta o sută de măsuri de nedreptăți. Scutura-te de jumătate din ele, ca să rămâni numai cincizeci! Și tu, zise el către altul, nu ești în stare să o faci nici aceasta? A-

tu la locul destinației!” zise ea, într'un ton cât se poate de dulce, în înțelesul în care soarele știu se folosească tonul cel dulce.

Rosa făcu o mică pauză în istorisirea ei, pentru a răsufla și a-și aduna puteri nouă, iar portmoneul râdea din inimă.

„Ști, că e foarte interesantă istorisirea d-tale, frumoasă domnișoară roșă?” zise el. Rosa apoi continuă:

— „Urmă apoi o scenă extrem de dramatică, care nici nu se poate descrie. Domnul Carol începu să o dea cu totul pe altă oardă: că ce are să se amestece doamna soacră în trebile sale, că buchetul e treaba lui, nu a soacrei, că soacra e oaspe la casă, prin urmare are să tacă, și așa mai departe. Doamna bătrână la rândul ei striga din ce în ce tot mai tare, că ginerele i-a nefericit fata, o înșală cine știe cu cine, pe când doamna tinăra plângea și suspina, de-mi era mai mare mila. În cele din urmă domnul își luă pălăria și plecă, fără a spune un cuvânt.

Doamna bătrână luă acum buchetul și-l aruncă în bucătărie, cu atâta putere, încât unele din surorile mele și-au perdut frunzele, resfirate fiind prin toate părțile.

— „Ce barbarie!” observă portmoneul.

— „Așa e, că e mare barbarie?” Eu însă am avut noroc, fiindcă servitoarea a ridicat iute buchetul și l-a pus în apă. Iar seara, când a venit un domn, cu ochelari

tunci coborite dela o sută barem la optzeci, și totuși ai făcut un pas de îndepărtare dela deavolul și de apropiere spre Dumnezeu.”

Astfel a scos Teodosie din viața sa păcătoasă o învățătură bună pentru alți oameni, cari prin faptele lor cele bune vor fi buni apărători ai pocăitului Teodosie în fața tronului dumnezeesc.

Recunoașteți deci, că *este o voință divină*, pe care dacă ați aflat-o, serviți-i cu credință și învățați și pe alții să-i servească. Iar dacă nu puteți să fiți desăvârșiți împlinitori ai dreptății lui Dumnezeu, fiți cel puțin propoveditorii ei. Mergeți și propovediți, că împărăția cerurilor e aproape. În cazul estrem nisuiți-vă să împedeți pe deaproape dela fapte rele. Dacă bogăția dreptății nu puteți să o înmulțiți în lumea lui Dumnezeu, dacă nu puteți să măriți binele, căutați cel puțin, ca cu ajutorul mamonului nedreptății, prin experiențele amare ale vieții voastre stricate, să micșorați răul. Faceți cel puțin acest mic serviciu operei dumnezeiești pe pământ!

Alegerea de patriarh întărită.

Maiestatea Sa a întărit pe episcopul *Lucian Bogdanovici* în demnitatea de patriarh al bisericii gr.-ort. sârbești. Instalarea noului patriarh se va face Duminecă în 4 Octombrie nou în Carloveț, cu solemnitate mare.

Reforma electorală.

Prin indiscrețiunea cuiva, care pentru tradarea secretului e urmărit pe cale disciplinară, organul socialiștilor a aflat cum e compusă noua lege electorală. Alegător va fi fiecare cetățean de 24 ani, fără considerare dacă știe ceti și scrie. Cei ce știu ceti și scrie, votează însă singuri, în mod direct, iar analfabeții votează indirect, adică tot câte zece aleg unii, care să voteze în numele lor. Votul va fi apoi *plural*. Cei ce au absolvat patru clase medii ori plătesc cel puțin 20 coroane anuale, sau au fost soldați și sunt trecuți de 32 de ani, au câte *două* voturi. Cei ce au absolvat școalele medii, ori plătesc cel puțin 100 cor. dare la an, au *trei* voturi. Vor fi deci alegători 1,270,900 analfabeți, în numele cărora vor avea drept de vot 127,992, iar numărul celorlalți alegători va fi 2 milioane 617 mii, dintre cari *un* vot vor avea 1,536,000, *două* voturi 866,000 și *trei* voturi 217,000 de cetățeni.

Din parlament.

— Interpeleția deputatului Dr. *Aurel Vlad*. —

În ședința de Mercuri a dietei ungare deputatul naționalist român Dr. *Aurel Vlad* a adresat ministrului de interne următoarea interpeleție în chestia *votului plural*:

„Onorată cameră! Faptul, că guvernul nu ține să lămurească opinia publică a țării în privința reformei electorale, constituie un act inparlamentar și anticonstituțional. Când este vorba de o chestie ce

și cu barbișon la fereastră, ea m'a scos pe mine din buchet și m'a dat domnului, spunându-i, că „*șerpoaicele*” au venit acasă. I-a dat mâna de despărțire pe fereastă, și apoi am plecat, eu și domnul pe stradă. Umbat-am prin multe cefenele împreună, și după ce am sosit târziu acasă, domnul m'a așezat în paharul acesta, și m'a pus aici pe măsută”.

— „No, domnișoară, eu nu prea am pricepere pentru poezie, fiindcă hârtiile și banii de argint și aur cu cari am a face sunt lucruri foarte prosaice, și comunicăția cu ei mi-au timpit toate simțirile mai delicate. Dar îmi pot închipui soarta și viața frumoasă pe care poate să o aibă o roșă frumoasă cum ești d-ta, domnișoară. E ceva delicios așa o existență de roșă, să-i vezi fericirea și sfârșitul, viața și moartea. Noapte bună domnișoară roșă, căci e târziu, noapte bună”.

— „Noapte bună, vecine!” răspunse rosa visătoare, și în curând adormi. Portmoneul însă nu putu să adoarmă până târziu, târziu. Il frământau temerile, că rosa n'o să trăiască până dimineața, pentrucă știe din experiență, că rozele nu trăiesc mai mult decât o zi. Și ar fi păcat. Pentrucă rosa e prea frumoasă. E frumoasă și cuminte. În urmă îl stăpâni și pe el somnul și adormi, visând lucruri frumoase, că-i erau pline cu bani toate despărțămintele...

privește interesele cele mai importante ale țării, putem aștepta cu drept cuvânt dela guvern să lămurească țara, căci numai astfel e posibil să se formeze o opinie publică sănătoasă. Ori cât de cuminte se fie un ministru, totuși ochii mulți văd mai multe. Din rostul bărbaților cari stau aproape de cercurile guvernamentale am înțeles, că dl ministru de interne are de cuget să întemeieze reforma electorală pe principiul pluralității, deci cu abatere dela cele făgăduite în program și cuprinse în mesajul de tron. Atât programul guvernului, cât și mesajul de tron, la timpul său a promis *vot universal*. (O voce: Așa va și fi.)

Pe baza promisiunilor acestora am crezut, că este imposibil să se creeze o reformă întemeiată pe principiul pluralității.

D-lor! Eu nu știu să fie un singur deputat aici în cameră, care să fi făcut vre-o pomenire despre votul plural înaintea alegătorilor lor. (Aprobări în centru). Lumea a fost de credință, nu numai aici la noi acasă, ci și în streinătate, că în mesajul de tron a fost vorba despre introducerea sufragiului universal, iar acum vede, că guvernul se ocupă cu planul de a da țării cu totul altă reformă ca aceea anunțată în mesajul de tron și promisă în programul guvernului.

D-lor! Nu este numai necorect, dar este tot odată și un păcat de a crea o lege fără să se consulte mai întâiu opinia publică. Introducerea unei astfel de reforme, care nu poate fi pe placul țării, ar însemna începutul unei lupte noi, care ar ținea în continuă agitație țara. (Mezofi V: Acum va începe adevărata luptă. Mișcare și contestări în stânga).

Onorată Cameră! Consider de mare greșală introducerea reformei electorale, bazată pe principiul pluralității și din alt punct de vedere. Anume, guvernul ar prezenta în felul acesta Coroana cu totul în alte culori. (Mișcare, contestări). Într'un stat constituțional este crimă a duce Coroana pe astfel de căi primejdioase și a-i da astfel de sfaturi. (Voci în stânga: Ce primejdie este aceea?)

Dați-mi voie, d-lor, dacă guvernul de fapt voințe să realizeze votul plural, atunci, la tot cazul veți concede și d-voastră, că lucrul acesta depinde și dela cameră. Lucrul acesta este natural, căci până acum despre votul plural n'a fost nici o vorbă, ba din contră, toată lumea era de credință, că guvernul va realiza votul universal, egal și secret. (Mișcare, zgomot).

În mesajul de tron peste tot nu se face nici o pomenire despre votul plural. (Mișcare în stânga). Să întrebăm măcar întregă Europa, dacă s'au introdus reforme electorale se înțelege întemeierea reformei pe votul plural. În lumea întregă votul plural se află numai într'un singur stat. (Mișcare zgomot).

Onorată Cameră! Întru cât veștile despre pluralitatea votului sunt adevărate, apoi gravamenul acesta este potențat și mai mult prin noua arondare a cercurilor electorale, prin cari guvernul voințe să favorizeze anumite elemente, pentru a-și asigura sie-și majoritatea. E foarte trist pentru țară și pentru maghiarism de oportivă, dacă cineva afirmă, că existența statului se poate asigura numai cu votul plural.

Considerând că timpul este înaintat, nu desvolt chestia mai departe, ci îmi iau voie a adresa d-lui ministru următoarea

Interpeleție:

1. Este aplicat dl ministru de interne să informeze opinia publică în privința principiilor fundamentale ale votului universal?

2. E adevărat, că dl ministru, contrar pactului încheiat cu Coroana, proiectul de lege referitor la sufragiul universal îl întemeiază pe principiul pluralității și pe arondarea nedreaptă a cercurilor? Adevărat e, că votul secret va fi eliminat din proiect?

3. Cum își poate dl ministru aduce în congrasuire aceasta procedură cu morala publică și cu sfințenia cuvântului dat?

Nu crede dl ministru, că la casă și realizează intenția aceasta, săvârșește un astfel de act, prin care vatămă autoritatea suveranului în mod ireparabil, și sguduie încrederea milioanele popoarelor față de dinastie și față de domnitor?

Contele *Andrássy*, ministru de interne, a răspuns imediat, că nu se simte îndemnat a face o expunere asupra proiectului. În restimpul cel mai scurt proiectul va fi prezentat camerei, și crede că și atunci va rămânea deajuns timp, ca să se poată forma opinii pro și contra.

Are însă ceva de observat.

Dacă Vlad susține, că pluralitatea vine în contradicție cu promisiia regelui, afirmă un lucru asupra căruia nici nu s'a gândit. Nici despre cel din urmă găinar nu-i permis să afirmi lucruri, pe cari nu le poți dovedi. Dar ce să zici, când aceasta se face față de regele nostru? În mesajul de tron numai cuvântul „*universal*” e amintit. Plu-

ralitatea nu e în contradicție cu „*votul universal*”, ba mai mult, pluralitatea presupune deja în principiu votul universal.

Vlad vorbea de proiectul lui *Kristóffy*, că adevărat alt proiect nici nu ar fi drept să se presinte. Afirmăția aceasta e absolut falsă și e în contradicție cu usul parlamentar și constituțional. (Așa e!) Între astfel de împrejurări un om de onoare nu ar putea fi domnitor. (Aprobări). Iar ce privește pactul, — dl deputat bine o fi observat ocazional, că pactul se cuprinde deja în mesajul de tron. În mesajul de tron numai votul universal e amintit. Roagă a se lua răspunsul la cunoștință. (Aprobări).

Dl deputat Dr. *Aurel Vlad* a replicat următoarele:

„Onorată cameră! Nu sunt în poziția de a lua la cunoștință răspunsul, și nici nu pot fi, căci regele poate aproba ori ce proiect, dar în sfârșit acesta e un drept absolut, al cărei inviolabilitate o pretind cele mai înalte interese politice.

În chestia aceasta dl ministru are necondiționat toată dreptatea, însă nu are dreptate în aceea, când spune, că în mesajul de tron ministrul a primit din partea Coroanei latitudinea de a veni înaintea camerei cu un proiect de lege contrar promisiilor din mesajul de tron, în care se cuprinde reforma electorală, întemeiată pe principiul votului plural. Într'o astfel de chestie importantă trebuie evitată ori-ce duplicitate, și dați-mi voie, pentru guvern ar fi o vătămare tot așa, ca și pentru Coroană, dacă am presupune, că mesajul de tron a fost astfel conceput, că la înțelesul lui încapă fie măcar și aparența unei duplicități. (Hody: Nu este nici o duplicitate! În mesajul este vorba numai de votul universal).

Nu pentru aceea am amintit proiectul lui *Kristóffy*, ca și când dintr'insul ar rezulta, că de fapt a fost exclusă posibilitatea pluralității, ci pentru a confirma faptul, că atunci, când s'a vestit atât în mesajul de tron, cât și în programul guvernului, că reforma se referă la votul universal, om cu bună credință n'a putut înțelege cuvintele din mesajul de tron altfel, decât așa, că de fapt, reforma electorală, a cărei introducere se proiectează, va cuprinde în sine sufragiul universal.

Cred că într'o chestie atât de însemnată, nu este permis să ne jucăm de a-cuvintele. Cred că în atari chestii importante trebuie bine să chibzuim ce facem.

Onorată cameră! Întru cât lucrul acesta așa ar fi, totuși nu pot orede, că Coroana să se lase răpita la un jos primejdios... (Sgomot și mișcare).

Cred, că nu este nime care să se îndoiască de faptul, că atunci, când guvernul vine cu un program înaintea camerei, și s'a dat cetire mesajului de tron, că nu votul universal, egal și secret s'ar fi înțeles sub reforma electorală. Iar dacă s'a făcut abatere dela această reformă, promisiă atunci, dați-mi voie, nu se poate spune, că aveți de cuget să împliniți ceea ce ați făgăduit. Drept aceea, nu sunt în situația de a putea lua la cunoștință răspunsul d-lui ministru de interne.”

Dieta a luat răspunsul la cunoștință.

Domnii secretari ai „Asociațiunii.”

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” în locul unui secretar, care „nu-și pricepea chemarea” are azi — din grația cerurilor — deodată doi secretari *providențiali*. E acesta un noroc, care nu se întâlnește prea des în viața popoarelor.

Suntem dară siguri, că în câțiva ani „*Astra*” va ajunge culmi, ne mai atinse de muritori — iar poporul nostru se va bucura, pe urma ei, de toate fericirile sufletești și materiale.

Se va părea, că fac muncă zadarnică, ocupându-mă și scoțând în relief munca prodigioasă a acestor tineri neobosiți — căci toți cei ce se interesează de viața noastră publică, sunt în drept a crede, că au fericirea a cunoaște deja atât pe dl *O. C. T.*, secretarul administrativ, cât și pe cel literar, dl *O. G.*

Sunt nevoit să fac totuși acest lucru, căci mult iubii și stimații tineri secretari m'au obligat peste măsură, făcându-mi deosebita onoare a se ocupa în mai multe rânduri, și mai ales acum nu demult, de prea modesta mea persoană și de neînsemnata mea activitate. Și astfel chiar cu risicul de a spune lucruri cunoscute, trebuie să mă achit de înalta îndatorire, la care m'au obligat amândoi secretarii.

Așadar:

Unul e mare critic *literar și social*. În calitate de critic literar a ajuns la marea descoperire, că în literatura româ-

*) Vezi „*Lucașrul*” nr. 18 și „*Țara Noastră*” nr. 38.

nească nu e nimica de seamă ce nu ră- sare în „Luceafărul“, ori în preajma lui.

De n'ar exista revista aceasta, n'ar exista literatură românească în Ungaria. Iar d. secretariu administrativ și proprietarul și redactorul acestei reviste.

În a doua calitate a sa, în cea de critic social, dl O. C. T. a descoperit, că toți domniile noștri, afară de dânsul — și poate și afară de colegul dsale — sunt exploatareii poporului. Și-a rezervat însă numai sieși dreptul de a putea critica pe aceste nemiloase lipitori ale satelor și orașelor noastre. Căci luând cuvântul la Șimleu un țaran, Radu Mocanu, și spunând, că domniile noștri se sfădesc numai, iar de muncit nu muncesc nimic — a fost aspru apostrofat de dl O. C. T., acuzându-l de nesocotita obrăznicie de a se atinge de domni.

Aceasta ar fi scurta caracterizare specială a muncii dlui O. C. T., afară de cadrele „Astrai“.

Al doilea secretar, cel literar, dl O. G., e mare poet, precum știe toată lumea. Acest calificativ îl dispensează de toate îndatoririle convenționale, de bun simț și de îndatoririle de secretar al „Astrai“. Și dânsul are o revistă, „politică“. Și dânsul e critic: literar, social și bisericesc. Dânsul are însă și privilegiul de a se răsfăța când îl face pe criticul. Iar omul când se răsfăță falsifică, denaturează, căci știe, că nu e luat în serios. „Țara Noastră“ e pământ foarte fructifer de asemenea răsfățuri nevinovate, deși malițioase.

În nrul ultim al acestei reviste dlul O. G. precizează, că menirea teatrului la noi nu este îndreptarea păcatelor (în Banaț sunt mari păcate: căsătoriile de probă și sistemul unui copil) și întărirea noastră, precum zic eu, împreună cu toată lumea „cea mică“ (domniile secretariilor o formează pe „cea mare“) românească, ci punerea în scenă a tuturor pornografiilor franceze. Dl O. C. T. spune în „L.“, că publicul nostru nu poate aprecia teatrul, dar pentru aceea să nu i-se dea piese, cari îi plac.

Ei vedeți, asta e muncă, aceasta e activitate. Rolul de reformator nu l-a primit încă nime la noi. Secretarii „Astrai“ singuri au deslegat misterul regenerării noastre. Iată acest mister:

Domniile noștri sunt infami cu toții, afară de dâni secretari și familiile. Ei trebuie prin urmare reduși la propria lor valoare. Iar poporul trebuie condus de stelele „Luceafărului“ și ale „Țării Noștre“ așa, ca să rămâie pururea vrăjit de „informațiile și criticile literare, sociale și bisericești ale dlor secretari“, de „adresele greșite, de urșii, pisicile și câinii artiștilor dramatici“ etc. — ca să nu pricace nimic, și astfel „să nu mai poată fi exploatați“.

Și ca România să ajungă și mai repede la fericire, pe urma marilor reformatori sociali, „T. N.“ va apare nu peste mult zilnic, și poate „Luc.“ săptămânal. Și de ce nu?

Căoi dâni secretari, în cadrele „Astrai“ și așa n'au ce face altceva, decât exerciții de scrimă*, iar acestea nu reclamă mai mult de două oare la zi.

Au tot dreptul dâni secretari ai „Astrai“. Într-o lume de ticăloși, de proști și de naivi, cum suntem noi — trebuie să muncim cu duetul, cu lipsa de bun simț și de logică, cu falsificarea, cu înconsecvența, cu contradicția și cu toate armele, pe cari le pune grandomania la dispoziția unui om.

Au tot dreptul dâni secretari să se resfăde, ori să se poarte ca niște dictatori, sfidând opinia publică românească — căci dâni sunt bărbați încărcați într-o muncă stăruitoare și migăloasă culturală, literară, socială și bisericească, iar noi toți ceștia-lăți — misera plebs contribuim — suntem niște copii, cari nu știm nici ce înseamnă cultură și astfel n'am putut și nici care e menirea „Astrai“ și a Societății teatrale, până nu ne-au spus și arătat providențialii și infalibili secretari.

Acuma știm:

Menirea „Astrai“ este învățarea scimeii, sfidarea opiniei publice, propagarea absolutismului, răsfățul critic, denaturarea lucrurilor, propovăduirea împărăției aroganței, și prostirea poporului.

Menirea Societății teatrale este: înscenarea pornografiilor, apoteozarea corupției, triumful concubinajului și al ne-nașterilor — și atunci Societatea teatrală nu va fi „moașe“ (cuvântul e al dlui Octavian Goga), ci va fi, din grația marelui poet, „altceva“.**)

Sibiu, 27 Septembrie n. 1908.

Dr. Dionisie Stoica.

NOUȚĂȚI.

Inaugurarea festivă a anului nou școlar la seminarul „Andreian“ din Sibiu, s'a făcut astăzi, Luni, în ziua martirului Nihita Romanul, patronul seminarului. S'a oficiat întâi serviciu divin în catedrală, cu utrenie, liturgie și chemarea Duhului sfânt, din partea P. C. Sale, domnului director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, asistat de profesorul Dr. Vasile Stan, ca diacon. Răspunsurile le-a dat corul seminarial, condus de domnul profesor T. Popovici. După terminarea serviciului divin elevii s'au întrunit în refectorul seminarului, unde în curând a sosit și I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Metropolitul nostru Ioan, însoțit de dl director al institutului. A fost primit la intrarea în sală cu aclamări șgometoase. Dl director Dr. E. R. Roșca inaugurează apoi anul școlar, prin o frumoasă vorbire, adresată elevilor, în care le pune la inimă mai ales iubirea de ordine și de curățenie. În urmă I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Metropolitul, adresează elevilor o vorbire plină de învățătură, îndemnându-i nu numai la însușirea cunoștințelor de cari vor avea trebuință în viața practică, ci și la purtare bună și cuviincioasă. La orele 11 festivitatea a fost terminată și I. P. S. Sa s'a îndepărtat între ovațiile elevilor.

„Mamonul nedreptății“. Sub titlul acesta publicăm la loc de frunte ultimul capitol din celebra carte „Pe calea spre Dumnezeu“ a învățatului profesor G. S. Fetov din Petersburg, care acum va fi scoasă și în broșură separată, în traducere românească.

Intrunire publică s'a ținut ieri, Duminecă, în Sibiu. A fost convocată și aranjată din partea social-democraților, a participat însă la ea și lume românească. Oratorul Românilor a fost dl Dr. Nicolau Comșa din Săliște, care a rostit o frumoasă cuvântare, înțeleasă de toți, despre votul universal și despre intențiunile celor dela putere, de a-l da celor desmoșteniți politicește numai pe hârtie, nu însă și în realitate. Domnul Comșa a atins în vorbirea sa și soartea gazetarilor români și socialiști, cari pentru ori ce nimica vin pedepsiți cu pedepse aspre. S'a votat o rezoluțiune, în care se cere votul universal nefalsificat, apoi s'a aranjat o procesiune de protestare prin strazile principale ale Sibiului și în urmă lumea s'a resfirat. Intrunirea nu a fost atât de imposantă, ca altele din trecut, dar totuși au participat la ea ca la 1500 de oameni.

Dieta țării își va începe activitatea cam pe la 20 Octombrie n. Până atunci va fi gata comisiunea financiară cu examinarea bugetului și vor fi terminate și lucrările delegațiilor. Pe la finea lunii Octombrie ministrul de interne Andrassy va prezenta apoi dietei proiectul de lege despre reformele electorale.

O surprindere. Astăzi, Luni, se va prezenta în fața Maiestății Sale Regelui o deputațiune a damelor maghiare din Seghedin, pentru a preda Maiestății Sale drept cadou copia în miniatură a statuei decedatei regine Elisabeta, ridicată în Seghedin și lucrată de sculptorul Ligeti.

„Calvarul“ la Berlin. Domnul Ioan Procopiu, prezidentul sindicatului ziaristilor din București, a făcut în congresul internațional al presei ținut la Berlin comunicare amănunțită despre situațiunea grea a presei naționalităților din Ungaria. S'a provocat la casuri concrete de grea osândire, pentru lucruri de nimica. Datele și le-a scos dl Procopiu din „Calvarul“ apărut în „Tribuna“ și apoi scos în broșură separată, în nemțește. Broșura a fost împărțită tuturor gazetarilor, cari au luat parte la congresul presei din Berlin.

Telespectroscop. Așa se numește un aparat inventat de un inginer din Paris și cu care se poate vedea până la depărtările cele mai mari. De exemplu dela Paris se poate vedea până la New-York în America. Probele făcute până acum au dat rezultatele cele mai frumoase. După o perfecționare oarecare, noul aparat poate să fie de mare folos omenimei, presupunând, că va fi și cu privire la preț așa, ca să și-l poată procura lumea.

Episcop reformat. În locul decedatului Kiss Aron a fost ales episcop reformat în Dobrișin Erős Lajos, profesor de teologie, cu 415 voturi, contra 344, date candidatului Dicsőfi Jozsef, preot în Dobrișin.

Adunare oprită. Pe ieri, Duminecă, fusese convocată o adunare poporală română la Alba-Iulia, care însă a fost oprită din partea autorității locale, pe motivul, că e convocată pe zi de Duminecă și zi de târg mare.

Spre știre. În urma mai multor întrebări și comanle a manualetului din studiul religiunii, intitulat „Dogmatica ortodoxă“, pentru învățământul secundar, publicat de subscrisul, se aduce la cunoștință, că acela se află depus spre desfăcere la librăria arhiepiscopalească din Sibiu (Nagy-Szeben). Greg. Pletosu.

Pentru Hlinca. Slovacii vor trimite în curând Papei dela Roma o rugare, privită cu peste treizeci de mii de subscrieri, în care se roagă, ca preotul Andreiu Hlinca, care acum își face pedeapsa în temnița de stat din Seghedin, să fie repus cât mai curând în postul avut de paroh al comunei slovacești Cernova. Cum se știe, episcopul Párvy l-a suspendat pe Hlinca din motive politice.

Colera. În Petersburg grasează mai departe colera, și mor cu sutele în fiecare zi cei cuprinși de această boală periculoasă. Acum se anunță, că și în Odesa s'au ivit mai multe cazuri de coleră, și e mare temerea, că de acolo va ajunge mai curând și încoace spre noi. De altcum toate statele au luat măsurile cele mai severe de apărare, astfel și statul nostru.

Canalul „La Manche“ are o lățime de 28 kilometri între Dover și Calais, și lățimea aceasta a percurs' o de-a-înotul un Wolff oarecare, bun înotător. A intrat în apă la Dover în 19 Septembrie, iar în 20 Septembrie dimineața a ajuns la Calais, dar în o stare atât de desperată, încât a trebuit să fie scos din apă, pentru că înțepenise de tot. A fost scaldat numai decât în apă caldă și și-a venit eerăși în fire.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, la stăruința clericului din cursul III teologic Ioan Dandea, următorii elevi ai cursului I teologic din seminarul „Andreian“ au dăruit, precum urmează: Dorif Șateu, Gregoriu Vermeșan, Vasile Popa, Octavian Stoichița, Nicolae Iosof, George Comșa, George Mija, Dumitru Popa, câte 20 bani, Traian Mihailă, 50 bani, Iie Rău, 40 bani; din cursul II teologic: Vasile Florea, Iosif Drăgoi, Emanuel Ciulei, Ioan Menta, Traian Maxim, Ioan Isac, Nicodim Cristea, Iosif Trife, N. N., Alexandru German, George Ciupe, Nicolae Boierin, Petru Leucă, I. Dănciulă, Aurel R. Măș, Virgil Păcurariu, Sever A. Păcurariu, Stefan Perian, Emilian Maximilian și Ioan Cerbu câte 20 bani, Nicolae Peicu, 40 bani, Vasile Jura, 30 bani, George Popa, 26 bani; din cursul al III lea teologic: Aurel Adamoviciu, Romulus Perian, Asoc. Cișian, Pav. Borza, Petru Olariu, Teofil Bucșa, Emilian Crăciun, N. N., Virgil Nistor și Ioan Dandea câte 20 bani; din cursul I pedagogic: Nicodim Nicola, George Zaharie, Constantin Encica, Nicolae Bănciulă, George Spărechez, Ioan Branea, Valeriu Bucșa, Andrei Aron, Iosif Morcan, George Cantor, Simion Săbău, Dumitru Fleșariu, Nicolae Pană, câte 20 bani, Ioan Băicu 40 bani; din cursul II pedagogic: Silviu Petruțoniu, 30 bani, Ioan Chiffa, Onisifor Bonea, I. G. Aron, Petru Opincariu, Romul Megda, Alexandru Iosof, Ioan Vigheciu, Ioan Pușcariu, Ioan Filip, Nicolae Moldovan, Ioan Bos, Victor Maca, câte 20 bani; din cursul III pedagogic: Nicolae Prația, Ioan Grama, George Zăviciu, Isaia Popa, Ioan Baboie, Octavian Popa, Toma Bălan, Demetriu Răkolezi, Ioan Zinveliu, Remus Baciu și Nicolae Crețu, câte 20 bani, sau în total 17 cor. 36 bani. — Laudă lor!

Aviz.

Membrii români ai adunării generale municipale sunt avizați, că consfătuirea obicinuită cu privire la ordinea de zi a congregației să va ținea în 5 Octombrie n. a. c. dimineața la oarele 8 în localul casei rom. din Sibiu.

Sibiu, în 27 Septembrie n. 1908.

Dr. Borcia.

Dr. Leményi.

Cărți și reviste.

„Revista Teologică“ organ pentru știința și viața bisericească, anul II. numărul 7—8, pe lunile Iulie-August. Cuprinsul e următorul: † Nicolae Popea, de Gh. Tulbure. Desvoltarea istorică a anului bisericesc, de G. Pletosu. Modernismul și enciclica „Pascendi“, de Arhim. Iuliu Scriban. Ierarhia și metropolia bisericii române, de Din Ocina. Plan de învățământ uniform. Predică despre sudalme, de Dr. E. M. Cristea. Cuvânt de introducere ca preot, de P. Morușca. Mișcarea literară. Informațiuni. Tipicul cultului religios. Abonamentul revistei 7 cor. la an.

„A népesedés elmélete“. Ni-s'a trimis la redacție cartea apărută sub titlul acesta, în Dobrișin, și scrisă de Kovács Gábor, profesor la academia de drept de acolo. E o lucrare făcută după studiu îndelungat, cu consultarea multor izvoare bune, din cari autorul scoate miezul și-l trece prin sita critice, stabilind starea lucrului. Cartea are trei părți, una istorică, a doua critică și a treia sintetică. Ni-se spune, ce e poporațiune, popor, inpopulare, apoi să tratează în mod științific chestiile de inpopulare, urmând istoricul dezvoltării teoriei de inpopulare, cu începere dela Malthus, întemeietorul acestei teorii. Se înșiră păreriile altora, pentru și contra acestei teorii, și în partea critică se trag concluziunile. În partea sintetică se înșiră date statistice cu privire la nașteri, la casurile de moarte, la influența bunăstării și a cultului asupra nașterilor etc. Într'un capitol separat se vorbește apoi despre Sașii și Români din Ardeal, din punct de vedere al înmulțirii lor, scoțându-se la iveală faptul, că Români se înmulțesc, Sașii nu. Interesanta carte se vinde cu 6 cor. exemplarul și se poate comanda dela Hegedüs és Sándor în Debreczen.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea producțiunii teatrale din 30 August n. a. c. aranjată de tinerimea română din Zlatna, au binevoit a suprasolvi următorii domni:

Iuliu Pop, Zlatna 10 cor., doamna Veturia Ciucean, București 5 cor., Adam Damian, Brad 4 cor., Traian Radu, Feneș 3 cor., F. A. Degan, Fiume, Lud. Giurca, Trimpoele, Emanuel Beșa, Zlatna, fiecare câte 2 cor., Iuliu Albin, student Zlatna 2 cor. 40 fil., Ioan Codru, Zlatna, Folberth Vilmos, Zlatna, ambii câte 2 cor., Nicolae Popovici, Cib 1 cor., Iosif Paul, Zlatna, Petru Presecan, Zlatna, ambii câte 1 cor., Dumitru Cristea 1 cor. 40 fileri, Iuliu Montani, Victor Damian, câte 1 cor., toți din Zlatna, Augustin Rațiu, Feneș 80 fileri, Dr. Ioan Recea, Zlatna 50 fil., Ioan Moldovan, Teodor Dusa, preot, câte 50 fil., ambii din Petringenii, Traian Cibian, Terceru, Miklosi Samu, Zlatna, Nicolae Petringenar, jurat, Zlatna, George Porcar, Valea-Dosului, fiecare 40 fil. S'au încasat cu totul 180 cor. 88 fileri, din care subtrăgându-se spesele 102 cor. 46 fil. a rămas un venit curat de 78 cor. 42 fil. în favorul bisericii gr. or. din loc.

Primească maritimosei donatori mulțămitele noastre călduroase. Zlatna, 4 Sept 1908. Parteniu Duca, cassar.

Prosperarea gingașei plântă omenești.

Nu odată s'a făcut comparație între copilul mic și o plântă tineră și fragedă pe care grădinarul, care voește ca ea să crească, trebuie dela început să o ferească în fiecare zi de căldură și de frig, de vânt și de furtună, să o îngrijească să o stropască și o curețe, să o încunjure cu țărână nutritoare. Comparația aceasta este într'adevăr potrivită. Frageda plântă omenească, adică copilul nu este îngrijit de grădinar, bine înțeles ci de o grădărească, care zi și noaptea nu se gândește la alta ceva, decât la drăguțul ei vâstar. Pentru frageda plântă omenească este de sigur vechea, simpla, și neartificioasă

făină lactată Nestlé

adecă forma îmbunătățită a popularei căci de permite cu lapte, hrana cea mai bună care-i garantează dezvoltarea cu cea mai mare siguranță.

(160) 1—2

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

*) În „sala de lectură“ a Asociațiunii.

**) Cu permisiunea dlor secretari, vom putea trece și la amănunte, dacă le face plăcere.

Să caută la un colonel din România

o bonă

pentru copii și menaj, care știe limba germană. A se adresa la administrație.

(279) 1-3

Un practicant harnic,

care știe ales cariera notarială află la mine aplicare cu prima Octomvrie 1908 st. n. prelungă condițiuni favorabile. Cei ce voiesc a ști condițiunile mai de aproape să se adreseze mie în scris.

Rechita, la 24 Septemvrie 1908.

Daniil Petrașcu
notar cercual.

(280) 1-2

Nr. 10036 Școl. [269] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din comuna Pianul superior, protopresbiteratul Sebeșului, se descrie concurs din oficiu, pe lângă emolumentele uzuale. Cererile de concurs sunt a se trimite oficiului protopresbiteral concernent până inclusive 15 Septemvrie v. a. c. Cuincuenalele se compută de la ziua intrării în oficiu.

Sibiu, din ședința cons. arh. ca senat școlar, ținută la 28 August v. 1908.

Consistoriul arhidiecezan.

Concurs.

Pentru postul de Cântăreț la biserica română gr.-or. din Codlea, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Venitele cantoriale stabilite și calculate anual în suma de 400 ooroane.

Reflectantul are a așterne scrisurii:

1. Atestat de botez, că este român gr.-or. și de moralitate.

2. Atestat despre studiile pregătitoare.

3. Atestat de calificare în cântări și tipicul bisericii române gr.-or. între cântări și podobiile.

4. Atestat medical că este sănătos și are voce bună.

În decursul celor 30 de zile, are a se prezenta într-o Duminecă sau sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipicul bisericesc. În anul prim de serviciu este provizor, drept de penziune nu are. Serviciul să începe cu 1 Ianuarie 1909. Alegerea se va face la 12 Octomvrie a. c.

Codlea-Feketehalom (comitatul Brașov), în 1 Septemvrie 1908.

Oficiul parohial gr.-or.

Iosif Comanescu
par. și prez. com. par.

(274) 2-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului învățătoresc din comuna Cerghidul-mare se publică concurs nou — pe baza ord. consistorial din 28 August a. c. Nr. 10,032 Școl. — cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salariul împreună cu acest post este de 600 cor., și anume 550 cor. din repartitie iară 50 cor. din venitul cantoral, cuartir și grădina, eventual bani pentru cuartir.

Cel ales are să ocupe deodată cu postul învățătoresc și postul cantoral.

La caz, când comuna nu ar putea întrege salariul la minimul legal — conform art. de lege XXVII din 1907 — din mijloacele bisericești — îndată după ocuparea postului se va înainta rugare pentru ajutorul de stat.

Cuincuenalele se compută numai dela instituirea definitivă la această școală.

Reflectanții la acest post au a se prezenta în vreo Duminecă ori sârbătoare în comuna spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și a-și așterne rugărilor instruite conform legii în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Învățătorul este îndatorat a ține prelegere cu școlarii de repetiție, a instrua elevii în cântările bisericești și a cânta cu ei răspunsurile la liturghie și a ocupa elevii cu grădinaritul.

Murăș-Oșorheiu, 4/17 Septemvrie 1908.

Oficiul protopresbiteral gr.-or.

Stefan Russu
protopr.

(275) 2-3

Nr. 665. [273] 3-3

Concurs nou.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Rod, protopresbiter-

atul Mercurei, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ la ordinul consistorial Nr. 5088 B.

Venitele sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea dotării preoțești din partea statului.

Doritorii a ocupa acest post să trimită concursurile lor cu documentele recerute la oficiul subscris, având a se prezenta în parohie după prealabila încuviințare a subsemnatului.

Mercurea, 1 August 1908.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Mercurei.

Avram S. Pecurar
protopresbiter.

Nr. 973/908. [277] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională din Herseni, protopresbiteratul Făgărașului, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 600 cor. salar, cuartir liber și lemne de foc.

Alesul are să propună religia, să țină școala de repetiție și să cânte în Dumineci și sârbători cu tinerimea școlară cântările liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă cererile subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Făgăraș, în 5 Septemvrie 1908.

Oficiul protopresbiteral al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolau Borzea
protopr.

Ad Nr. pp. 840/908. [271] 3-3

Concurs repetit.

În urma Veneratului ordin consistorial din 20 Maiu a. c. de sub Nr. 5901 Bis. prin aceasta se descrie concurs repetit pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Vâlcaul ung. aparținătoare acestui tract protopresbiteral, cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post, sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigoare, în termenul sus indicat subsemnatului oficiu, și cu prealabila încuviințare a acestuia, a se prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserica, spre a fi cunoscut din partea alegătorilor.

Cluj, 26 August 1908.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresb.

Vă rog
convingeți-Vă!
Imposibil
mai ieftin!

Un orologiu de buzunar, remontoir de nichel, punctuos (fără cilindru) cu sistem Roskopf-Patent, bogat gravat, cu lanț elegant și bine argintat, cu prețul bagatel de numai [272] 3-10

cor. 3-50, 3 bucăți cor. 9-50.
Garantie 3 ani, trimite prin rambars sau contra trimiterii banilor prin mandat, firma

Michael Horowitz

Casă de export „Cracovia“, Ditelg. Nr. 57/50.
Cataloge bogat ilustrate gratis și franco.

APĂ MINERALĂ PHOENIX DIN BUZIĂȘ

Arată un rezultat frapant la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acrie, bogată în acid carbonic, lipsită de fier.

Ca apă de masă extraordinar de recreatoare.

Vindecă, improspetează.

Recomandată de medici.

Folosită la cură a dovedit efecte excelente la morburii de rărunchi și beșică, la catar cronic de rărunchi, peatră, precum și la catarale ale secrețiunii. — Prospecte trimite la cerere administrația

Direcțiunii băilor lui CARL ALBRECHT în Buziasfürdő.
(286) 87-100

Panorama originală a lumii.

(Filiala Pasagiului Berlinez).

Piața mare Numărul 9
lângă palatul lui Brukenthal.

Intrare și privire în orice timp al zilei
dela 9 oare dimineața până la 1/2 10 seara.

De Luni în 21 Septemv. până Duminecă în 27 Septemv. 1908:

Prima călătorie prin Kärnten Klogenfurt și Villarch,
Marea Ossiarihă și Marea Wörther.

Prețuri de intrare: Pentru oameni mari 40 b., copii, școlari și soldați 20 b., Blocuri cu 6 bilete cor. 1 80, Blocuri pentru școlari a 7 bilete cor. 1.—, Mercurea și Sâmbăta până la 5 oare intrare cu 12 b. pentru copii și elevii tuturor institutelor. Bilete pentru societate 100 bucăți cor. 25.—
In fiecare săptămână altă serie.

(235) 6—

Seriile odată predate nu se repetază.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Steinbruch)

se recomandă cu insistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 88—

Sibiu — Nagyszeben.

Dela Librăria arhidiecezană Sibiu

se pot procura următoarele tipărituri școlare:

Date statistice pentru senatul școlar, coala	—10	Protocol de prim're, coala	—06
Date statistice școlare, coala	—06	" " " 25 coale leg.	2-20
Conspect despre salarul solvit de comuna bisericească, coala	—06	" " " 50 " "	4-50
Foaie de emolumente, coala	—06	" " " clasificății coala	—06
Protocol de venite, coala	—06	" " " 15 coale leg.	1-40
Date statistice școlare pentru protopresbiterii A.: In general	—12	" " " 20 " "	1-80
Date statistice școlare pentru protopresbiterii B.: In special	—12	" " " 25 " "	2-20
		" " " 50 " "	4-50
		" " " inspecție, coala	—04
		" " " 15 coale leg.	1-10
		Cronică școlară, coala	—04
		" " " 50 coale leg.	3—

Toate aceste tipărituri sunt compuse în înțelesul legii nouă școlare.

Afară de acestea se mai pot procura dela numita librărie și următoarele cărți:

Adam I., Năzuinți, novele	1-50	Maupassant, O viață	2—
Biblioteca pentru toți 335 numeri a	—30	Payot I., Educația voinței	1-50
Brediceanu T. Viorele, vals pentru piano	2—	Pușcariu I. cav. de, Fragmente istorice despre boerii din țara Făgărașului IV.	5-20
Caragiale, Nuvele și povestiri	1-50	Preotul Petrov, Pe urmele lui Christos, roman vol. I.	2—
" Momente	2—	Sadoveanu M., Insemnările lui Nicolai Manea	2—
" Teatru	2—	Sadoveanu M., O istorie de demult	2—
Cuza, Naționalitatea în artă	1-50	Sandu Aldea, Pe drumul Bărăganului	1-50
Dictionarul limbii române publicat de Academia română (apare în fasciole)	60—	Tabloul lui Mihai Viteazul	1-50
Dumbravă B., Haiducul	2—	Bustul lui Eminescu frumos lucrat, 22 cm. înălțime	4-60
Iosif St. O., Zorile, dramă istorică în versuri	1—	Hodoș C., Martirii	1-50
Iosif Anghel, Legenda funigieilor, poem dramatic în versuri	1—		
Ispirescu, Poveștile unchiaș. sfătos	1-50		

Requisite de scris se pot procura de la Librăria arhidiecezană

Nr. 720/908

[278] 2-2

Concurs.

Pentru întregirea postului de al treilea învățător nou înființat dela școala populară confesională gr. or. română din Ucea-superioară, protopresbiteratul Avrighului se descrie prin aceasta concurs cu termen până în 17/30 Septemvrie 1908.

Emolumentele împreună cu acest post sunt salarul statorit în articolul de lege XXVII. din 1907 cerând dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrighului posta (Avrig, Felek Szebenvármegye) până la termen.

Avrig, 28 August 1908.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Căndea
protopr.